

Školitelský posudek magisterské práce Martina Hýči : Monolog jako autentická výpověď v kontextu moderního dramatu

Osobní zaujetí fenoménem monologu provázelo Martina Hýču vlastně po jeho celá studia. Dokládají to i dvě pozoruhodné praktické práce. Na počátku studia ho inspirovala práce na ročníkovém dokumentárním projektu o bezdomocích. Posléze Martin z vlastní iniciativy pokračoval ve sběru materiálu dále a za svou monologickou hru obdržel Cenu primátora města Prahy. Další jeho hra-monolog vznikla v rámci absolventského projektu „Otcizení“ – trůfám si tvrdit, že právě Hýčova práce byla zřetelně nejlepší částí projektu a zaručovala kvalitu celku. (Přestože text vznikl na základě autentických záznamů, díky následné stylizaci, ji lze pokládat za regulérní původní hru, domnívám se, dokonce přenositelnou.)

Magisterská práce se vyrovnává s fenoménem monologu teoreticky. Diplomant se konfrontuje s pojmy monolog a dialog v koncepci českých teoretiků Jana Mukařovského a Jiřího Veltruského. Diplomant nepřebírá jejich závěry mechanicky, vede jistý druh dialogu, což mu umožňuje dobírat se -pochtivou snahou o porozumění klasikům teorie - osobních závěrů. Lze vysledovat, že jeho práce je svým způsobem koncipovaná jako obhajoba monologu. Odpovídá to jeho osobnímu zaujetí a pozici autora. Ve třetí kapitole nazvané Autentická výpověď - konstatuje, že monologická tendence současného dramatu má v obecné poloze aspekt kritický: „Tematizace monologičnosti se tedy odehrává jako diagnóza problému, analýza neschopnosti, lékařský nález zranění.“ Jeho vlastní pojetí monologu a monologičnosti zdůrazňuje aspekt existenciální: „Lidský příběh tak, jak jej vnímáme, se přestává odehrávat na úrovni lidského společenství, jeho těžiště se přesouvá do jeho vlastního mikrokosmu, do jeho vlastní samoty, jeho vlastního vědomí. Tedy nikoli v souvislosti s ostatními, ale na jejich pozadí.“ Monolog a monologičnost chápe diplomant jako prostor skutečné, řekněme nekorigované, autentičnosti. Na příkladu několika současných her dokládá posléze konkrétní podoby monologu a monologičnosti v moderním dramatu. V závěru pak definuje, společenský, mohli bychom říci i etický rozměr monologičnosti v současném divadle: „...monolog, pokud ho uslyšíme, umožní vstoupit do dialogu, v němž je divák respektován jako jediné východisko problému (...) Co zůstává? Apel na diváka, na vědomí jednotlivce, výzva ke zpytování svědomí, provokace k reakci, impuls k činu.“

Práce Martina Hýči je přehledná, kultivovaně napsaná (až na drobná vychýlení z korektní jazykové formy), cenná zejména zaujatým osobním postojem, autentickým myšlením. Mohli bychom ji také chápat jako předstupeň práce další, v které by získané teoretické poznatky a vlastní závěry mohl dále prohlubovat a aplikovat v obsáhlejší analýze konkrétních současných her. Diplomová práce, dle mého soudu, dokazuje, že Martin Hýča by se mohl ucházet o studium doktorandské.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku A-B.

prof. PhDr. Daria Ullrichová